

ทศ.๕๒-๑๔-๐๙

ทศ.๗๑๑-๐๐๑-๐๐๐๖/๐๐๖

ตู้จัดแสดงเทพ และเทวดา

ท้าวจตุโลกบาลทั้งสี่

(เวสสุวรรณ วิรุฬหก รัตน วิรูปักษ์)

สวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกามีท้าวจตุโลกบาลทั้ง ๔ เป็นผู้ปกครองดูแลรักษาทุกข์ สุข ของมนุษย์โลกไว้ทั้ง ๔ ทิศ และทำหน้าที่ป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่มนุษย์โลกทั้งหลาย แบ่งกันครอบครอง ดังนี้

ท้าวกุเวร	(กุ-เวน) หรือ ท้าวเวสสุวรรณ (เวด-สุ-วัน) รักษาโลกด้านทิศเหนือ
ท้าววิรุฬหก	(วิ-รุด-หก) รักษาโลกด้านทิศใต้
ท้าวรัตน	(ทะ-ตะ-ระ-ณะ) รักษาโลกด้านทิศตะวันออก
ท้าววิรูปักษ์	(วิ-รุ-ปักษ์) รักษาโลกด้านทิศตะวันตก

จาตุมหาราชิกา โดยศัพท์แปลว่า “แห่งมหาราชทั้งสี่” เมื่อแปลแบบเอาความจึงหมายถึง “แดนเป็นที่อยู่ของท้าวมหาราชทั้งสี่” หรือ “อาณาจักรของท้าวมหาราช ๔ องค์” กล่าวคือ สวรรค์ชั้นนี้เป็นดินแดนที่จอมเทพ ๔ องค์ ผู้รักษาคุ้มครองโลกใน ๔ ทิศ ซึ่งเรียกว่า **ท้าวโลกบาล** **ท้าวจตุโลกบาล** **ท้าวจาตุมหาราช** หรือ **สี่ปวงผี** ปกครองอยู่องค์ละทิศ

เทวดาชั้นจาตุมหาราชิกา มีอายุ ๕๐๐ ปีทิพย์ (๓๐ วันเป็น ๑ เดือน ๑๒ เดือนเป็น ๑ ปี) โดย ๑ วัน และ ๑ ค่ำ ของสวรรค์ชั้นนี้ เท่ากับ ๕๐ ปี ของโลกมนุษย์ คำนวณเป็นปีโลกมนุษย์ได้ ๙,๐๐๐,๐๐๐ ปีโลกมนุษย์ (บางแห่งกล่าวว่าเท่ากับ ๙๐,๐๐๐ ปีโลกมนุษย์)

ที่มา : -

วันที่ได้มา : -

กลับหน้าหลัก

ท้าวภูเวร (ภู-เวน) หรือ ท้าวเวสสุวรรณ (เวด-สุ-วัน) รักษาโลกด้านทิศเหนือ

ผู้เป็นใหญ่ด้านทิศเหนือ เป็นยักษ์ ๓ ขา มีพื้น ๘ ซี่ มี ๔ กร พระวรกายขาวกระจ่างสวมนาภรณ์งดงาม มีมงกุฎเป็นน้ำเต้าอยู่บนพระเศียร แต่มีรูปร่างพิการ ร่างกายกำยำล่ำสันดูแข็งแรง รูปร่างสมส่วน มือขวาถือ กระบองยาว พวกยักษ์เป็นบริวาร

ท้าวเวสสุวรรณ (ท้าวภูเวร) เป็นเจ้าแห่งอสูรย์ ยักษ์ หรือเจ้าแห่งภูตผี เป็นผู้คุ้มครองและดูแลโลกมนุษย์ สถิตอยู่บนสวรรค์ชั้นจาตุ ทรงอิทธิฤทธิ์ อำนาจมาก ประทับ ณ โลกบาลทิศเหนือ มียักษ์เป็นบริวาร คนไทย โบราณนิยมนำผ้ายันตร์รูปยักษ์ผูกไว้ที่หัวเตียงเด็ก เพื่อป้องกันวิญญาณชั่วร้ายไม่ให้มารังควาญ

มีผู้กล่าวถึงในอภินิหารพิริตว่านำเทวดาในสวรรค์ชั้นจตุรุมหาราชิกา มาเฝ้าพระพุทธเจ้าและได้ถวายสัตย์ที่จะดูแลพระพุทธเจ้าและเหล่าสาวก ไม่ให้ยักษ์หรือบริวารอื่นๆ ของท้าวจตุโลกบาลไปรังควาญ ว่ากันว่า ท้าวเวสสุวรรณ (ท้าวภูเวร) ปกครองดูแล รับผิดชอบอาณาเขตใหญ่โตมหาศาล กว้างขวาง และเป็นใหญ่ (หัวหน้าท้าวจตุโลกบาลทั้ง ๔) กว่าท้าวมหาราชองค์อื่น เป็นเทพแห่งชุมทรัพย์ เป็นมหาเทพแห่ง ความร่ำรวยมั่งคั่ง รักษาสมบัติของเทวโลก ทั้งเป็นเจ้านายปกครองดูแลพวกยักษ์ ภูตผีปีศาจทั้งปวง

ในคัมภีร์เทวภูมิ กล่าวไว้ว่า ท้าวเวสสุวรรณได้บำเพ็ญบารมีมาหลายพันปี รับพรจากพระอิศวร พระพรหม ให้เป็นเทพแห่งความร่ำรวย นอกจากนี้หน้าที่ของท้าวเวสสุวรรณยังมีมากมาย เช่น การดูแล ปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนา ปกป้องคุ้มครองแก่ผู้นั่งสมาธิปฏิบัติพระกรรมฐาน เป็นต้น

ในคัมภีร์โบราณ ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ใดหวังความเจริญในลาภยศ ทรัพย์สินเงินทอง อำนาจวาสนา ให้บูชารูปท้าวเวสสุวรรณหรือท้าวภูเวร

ที่มา :-

วันที่ได้มา :-

ท้าววิรุฬหก (วิ-รุด-หก) รักษาโลกด้านทิศใต้

ผู้เป็นใหญ่ด้านทิศใต้ของเขาวงพระสุเมรุ เป็นใหญ่ในหมู่ครุฑ มีเทพกลุ่มกุมภัณฑ์เป็นบริวาร มีรูปร่างท้วมป้องพุงใหญ่ ขาสั้น กำยาลำสั่น ตามความเชื่อบางคติจะพบได้ว่าท้าววิรุฬหก คือผู้ปกครองครุฑและนก มือขวากลือพระขรรค์ (บางคติว่าถือกระบี่) มีความแหลมคม ตัดฟันสิ่งใดล้วนขาดสะบั้น ยามใดที่สะบัดออกก็จะบังเกิดเป็นลมพายุโหมกระหน่ำ

ตามความเชื่อที่เล่าต่อกันมา “ท้าววิรุฬหก” องค์นี้เป็นเทพผู้ทรงธรรม มีสัมมาทิฐิ มีศรัทธาสัตย์ซื่อมั่นคงในสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ในพระธรรม ในพระสงฆ์ เป็นเทพผู้รับหน้าที่เทิดทูนรักษาพระพุทธศาสนาให้สถิตรุ่งเรืองสวัสดิ์ ยั่งยืน นานมาแต่เริ่มพุทธกาล จนปัจจุบัน และจะรักษาให้รุ่งเรืองสวัสดิ์นิรันดร์

ที่มา : -

วันที่ได้มา : -

ท้าวธรรมฐ (ทะ-ตะ-ระ-ณะ) รักษาโลกด้านทิศตะวันออก

เป็นผู้ปกครองดูแลด้านทิศตะวันออก รูปร่างสูงโปร่งใหญ่และสูงกว่าทุกๆ องค์ใน 4 ท้าวจตุโลกบาล มีผิวกายสีเขียว มือซ้ายถือพิณ มือขวาตีตพิน ปกครองเหล่าคนธรรพ์ และวิยาธร รวมถึงนางไม้นางอัปสรทั้งหลาย

ตามคติพุทธ ถือจักร หมายถึงพระเดชและยังเป็นนัยยะแห่งการบันดาลฟ้าผ่า เนื่องจากเหล่าอากาศเทวดา ก็อยู่ใต้การปกครองของท่าน ไทยเรานิยมขอพรเรื่องฝนฟ้าอากาศ ผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับลมฟ้าอากาศหรือต้องอาศัยธรรมชาติบันดาลทั้งปวง

ตามคติพราหมณ์-ตันตระ บูชาเพื่อขอความสนุกสนานรื่นเริงในชีวิต (คนธรรพ์เป็นเทวดาที่เด่นด้านดนตรี มักถูกเชิญไปขับกล่อมเทวาททั้งหลาย) บางตำราอ้างว่า ท้าวธรรมฐ เป็นผู้ตีตพินถวายเตือนพระสตีพระโพธิสัตว์ในคราวบำเพ็ญทุกขกิริยา ให้หันมาตั้งมั่นในมัชฌิมาปฏิปทา

ที่มา : -

วันที่ได้มา : -

ท้าววิรุฬปักข์ (วิ-รุ-ปัก)

รักษาโลกด้านทิศตะวันตก

เป็นใหญ่ด้านทิศตะวันตก ผู้เป็นราชาแห่งนาค มือซ้ายมึงเลื้อยพันฝ่ามือจับคองูไว้ มือขวาถือดาบ กล่าวว่เกิดจากกัศสปเทพบุตรกับนางทิติมเหสีฝ่ายซ้าย มีกายขาวเพราะทำหน้าที่เกี่ยวกับน้ำ และยังมีคนกล่าวไว้อีกว่ ท้าวเธอเกลียดความเท็จมากที่สุด หากผู้ใดกล่าวเท็จ ผิดสัญญา ก็จะมีบันดาลให้ป่วยไข้ต่าง ๆ นานา แต่หากผู้ใดมีศีลสัตย์ เกรงกลัวต่อบาป ก็ยอมบำเหน็จให้พบความสุขสวัสดิ์ ทั้งอาจช่วยให้พ้นมฤตยู (ความตาย) ได้ในบางครั้ง ด้วยความเมตตากรุณาในหทัยของท้าวเธอนั่นเอง ด้วยเหตุที่มีชื่อเรียก วิรุณหรือพิรุณ จึงเป็นเทพแห่งฝน เรียก ปัสุณะพุทธ โฆษาจารย์ว่ชื่อ วสสาวลาหก บ้างก็ว่เป็นใหญ่เหนือมนุษย์ทั้งหลาย กล่าวว่ ปัสุณะ อาจต้องทำให้ฝนตกเมื่อเปี่ยมบุญญาธิการ ประกาศสังกริยา เช่นครั้งท่พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นปลา ปัสุณะต้องทำให้ฝนตก เพื่อพระโพธิสัตว์และญาติมิตรทั้งปวง ทั้งพระอานนท์ก็เคยเกิดเป็นเทพปัสุณะมาแล้วในอดีตชาติ

ที่มา : -

วันที่ได้มา : -

สมเด็จพระอมรินทราบหาราช (อ่านว่า พระ-อัม-มะ-ริน-ทะ-รา-ทิ-ราด) หรือ พระอินทร์

มีลักษณะคล้ายพระนารายณ์ มีรูปกายสวยงาม
ผิวสีเขียว แต่ในบางครั้งจะเปลี่ยนเป็นสีทองจนถึง
ขาวนวลตามแต่โอกาส พระหัตถ์ของพระองค์จะถือวัชระ
(วัชระเป็นอาวุธที่มีปลายแหลมสองด้านแต่ละด้านมีเงี่ยงยาว
แหลมองุ้ม 4 แฉก ตรงส่วนกลางใช้สำหรับจับ)
เพื่อใช้ปราบ พญาดำรง หรือผีร้ายแห่งความแห้งแล้ง
นอกจากนี้ยังมีศาสตราวุธอื่นๆ อีก เช่น ศรศักรธนู
พระขรรค์ ปรีณูชะ ขอ และร่างแห

พาหนะของพระอินทร์ คือ รถเทียมม้าสีแดง และม้าแก้วทรงสีขาว ชื่อว่า อูจไฉศรพ เกิดจากเกษียรสมุทร
อีกทั้งยังมีช้างทรง 3 เศียร นามว่าคชาเอราวัณ หรือซึ่งปกติจะเป็นเทพบุตรผู้หล่อเหลา และชอบดื่มเหล้า
และจะแปลงกายเป็นช้างเอราวัณเมื่อพระอินทร์ไปไหน

พระอินทร์ มีมเหสีหลายคน ไม่ว่าจะเป็น นางสุธรรมา สุชาดา สุนันทา สุจิตรา และยังมีนางฟ้าเป็นชายา
อีกเก้าสิบสองนาง รวมถึงมีนางบำเรออีกยี่สิบสี่ล้านนาง โดยในสมัยพระพุทธเจ้าพระอินทร์ได้ทรงคิด
พิณสามสายถวายพระสตีพระโพธิสัตว์ในการทำทุกขกิริยา

เมื่อครั้งสมัยโบราณ พระอินทร์ถือเป็นผู้ยิ่งใหญ่ที่มีอำนาจสูงที่สุดในเหล่าบรรดาเทพ พระองค์สามารถ
คลบับดาลให้เกิดฝนตกต้องตามฤดูกาล บันดาลให้พืชพรรณงดงาม และบันดาลให้เกิดภัยทางธรรมชาติที่
เป็นภัยอันตรายแรงได้ด้วย ไม่ว่าจะเป็นพายุ ฝนตก น้ำท่วม ฟ้าร้อง หรือฟ้าผ่า เป็นต้น ทั้งนี้ก็เพราะพระ
อินทร์มีวัชระหรือสายฟ้าเป็นศาสตราวุธคู่กาย ซึ่งอาวุธนี้สามารถสร้างสายฝน ฟ้าผ่า หรือฟ้าร้องตามที่
ต้องการได้ วัชระเป็นศาสตราวุธที่มีอำนาจทรงพลังเป็นอย่างมาก สามารถผ่ามหาสมุทร ผ่าภูเขาได้ หรือผ่า
ท้องฟ้าได้ดั่งใจนึก

ที่มา : -

วันที่ได้มา : -

กลับหน้าหลัก

พญานาค สัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์

พญานาค เทพเจ้าแห่งน้ำ สัญลักษณ์แห่งความยิ่งใหญ่ ความอุดมสมบูรณ์ และความมั่งคั่ง นาคมีคุณสมบัติพิเศษ คือ สามารถแปลงกายได้ มีอิทธิฤทธิ์และมีชีวิตใกล้เคียงกับคน สามารถแปลงเป็นคนได้ เช่นคราวที่แปลงเป็นคนมาขอบวชกับพระพุทธเจ้า ในหนังสือไตรภูมิพระร่วง กล่าวถึงนาคที่ชื่อ ถลชะ ที่แปลว่า เกิดบนบก จะเนรมิตกายได้เฉพาะบนบก และนาคชื่อ ชลชะ แปลว่า เกิดจากน้ำ จะเนรมิตกายได้เฉพาะในน้ำเท่านั้น นาค ถึงแม้จะเนรมิตกายเป็นอะไร แต่ในสภาวะ 5 จะต้องปรากฏรูปลักษณ์เป็นนาคเช่นเดิม คือ ขณะเกิด, ขณะลอกคราบ, ขณะสมสู่กัน ระหว่างนาคกับนาค ขณะนอนหลับโดยไม่มีสติ และตอนตาย ก็กลับเป็นงูใหญ่เหมือนเดิม คนไทยมีความเชื่อว่า พญานาค เป็นสะพาน (สายรุ้ง) ที่เชื่อมโลกมนุษย์กับสวรรค์ หรืออีกชื่อหนึ่งก็คือโลกศักดิ์สิทธิ์ ความเชื่อที่ว่า พญานาค กับ รุ้ง เป็นอันเดียวกัน ก็คือสะพานเชื่อมโลกมนุษย์กับสวรรค์นั่นเอง พญานาคองค์นี้ทำจากทองเหลือง มีแสงสะท้อนอันสวยงามเวลาถ่ายภาพ เสมือนมีอรัสีทองเปล่งประกายออกมา ทำให้มีความรู้สึกเหมือนได้รับพลัง รับความอุดมสมบูรณ์ รับเงินรับทองตลอดเวลา ซึ่งความจริงแล้วมีความเชื่อที่ว่า "...บุคคลใดบูชาหรือนับถือพญานาค บุคคลนั้นจะได้ทรัพย์และสมบัติ รวมถึงเงินทองที่มีค่ามากมายจากพญานาคอย่างไม่หมดไม่สิ้น

ที่มา : -

วันที่ได้มา : -

กลับหน้าหลัก

ปลาช่อน (๘ ตัว)

ปลาช่อน มีชื่อเรียกตามภาษาท้องถิ่นในแต่ละภาคว่า “ปลาหลิม” ในภาษาเหนือ “ปลาค้อ” หรือ “ปลาก๊วน” ในภาษาอีสาน

นอกจากนี้แล้วในหลายพื้นที่ของไทย เช่น อำเภอสรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์, อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา, ตำบลหัวดวง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร, อำเภอสนักำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีความเชื่อของผู้คนที่อาศัยอยู่ที่นั่นว่า ปลาช่อนสามารถขอฝนได้ โดยต้องทำตามพิธีตามแบบแผนโบราณ ซึ่งจะกระทำกันในช่วงเกิดภาวะแห้งแล้ง ด้วยการเจริญพระพุทธมนต์ของพระสงฆ์เบื้องหน้าองค์พระประธาน และมีการโยงสายสิญจน์ กับอ่างที่มีปลาช่อน 9 ตัว และสวดคาถาปลาช่อน เชื่อกันว่าระหว่างทำพิธี หากปลาช่อนดิ้นกระโดดขึ้นมา เป็นสัญญาณว่าฝนจะตกลงมาในเร็ววันนี้

นอกจากนี้แล้ว ที่ประเทศอินเดีย ก็มีความเชื่อและพิธีกรรมที่คล้ายคลึงแบบนี้เช่นเดียวกัน

ที่มา : -

วันที่ได้มา : -

ข้อมูลอ้างอิง : ๑. ชาวพิจิตรสวดคาถาปลาช่อน-แห่ตุ๊กตาแมวขอฝน. ช่อง ๓. ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๘.

๒. เชียงใหม่ เทศกรรมปลาช่อน แห่ขอฝน แล้งจัด พิษผลเสียหายยับ. ไทยรัฐ. ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๘.

๓. ขาวนาไทยฟังพระพิรุณ หลากสูตรขอฝน-สู้แล้ง. มติชนออนไลน์. ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๘

๔. วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี.

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%9B%E0%B8%A5%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%88%E0%B8%AD%E0%B8%99>. สืบค้นเมื่อ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐.

กลับหน้าหลัก